

عنوان مقاله:

بررسی سلوک عقلی و شهودی سهروردی بر اساس عقلانیت ارتباطی هابرماس

محل انتشار:

فصلنامه عرفان اسلامی، دوره 17، شماره 68 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 18

نویسندگان:

حسین حاتم وند - دانشجوی دکترای تخصصی ادیان و عرفان، واحد خرم آباد، دانشگاه آزاد اسلامی، خرم آباد، ایران.

حسین فلسفی - استادیار گروه فلسفه و حکمت اسلامی، واحد خرم آباد، دانشگاه آزاد اسلامی، خرم آباد، ایران. نویسنده مسئول: afi@yahoo.com

علی فتح الهی - دانشیار گروه ادیان و عرفان، واحد خرم آباد، دانشگاه آزاد اسلامی، خرم آباد، ایران.

خلاصه مقاله:

در پژوهش حاضر سلوک عقلی و شهودی سهروردی بررسی و نظریه های فلسفی هابرماس به ویژه با محوریت نظام ارزش ها و اخلاقیات، عقلانیت ابزاری و عقلانیت ارتباطی با اندیشه های وی ارزیابی شده است. هدف از این پژوهش این بوده است که نشان دهد سهروردی حتی در سلوک شهودی خویش از سلوک عقلی غافل نمانده است و عقلانیت فلسفی را برای رسیدن به حقیقت سعادت انسانی و نائل شدن به علم حضوری (شهود اشراق) لازم و عقل و شهود را مکمل یکدیگر می داند. بر این اساس سهروردی به نوعی «مکتب تلفیق» را که آمیزه ای از عقل، نقل و شهود است بنیاد نهاده است. میان نظریات و اندیشه های سهروردی و هابرماس در حوزه نظام ارزش ها و عقلانیت ابزاری و کنش ارتباطی مشابهت ها و تفاوت هایی وجود دارد که در این مقاله به بررسی و تحلیل آن ها پرداخته شده است. هابرماس و سهروردی هر دو برآنند که با گسترش حیطه ادراکات عقل می توان به حقایقی که به ظاهر فوق عقلانی می نمایند رسید. سهروردی بر این باور است که مکاشفه های عرفا را هم با عقل می توان درک کرد. هابرماس نیز بر این باور است که به حقایق ارزشی با عقلانیت می توان رسید اما از راه کنش ارتباطی و تفاهم. در نظر شیخ اشراق، عقل مکمل شهود است و شهود مکمل عقل؛ ولی از دیدگاه هابرماس عقل درصدد اثبات ادعا است. عقلانیتی که سهروردی برای توسعه آن کوشیده است عقلانیت فلسفی برای رسیدن به حقیقت و سعادت انسانی بود آن هم با رشد و توسعه علم حضوری.

کلمات کلیدی:

سلوک عقلی، سلوک شهودی، فلسفه اشراق، عقلانیت ابزاری، عقلانیت ارتباطی، مدرنیسم

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1311278>

